

Бош вазир идораси

Бош вазир Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилотининг 75 йиллиги муносабати билан 75 рупия номиналдаги эсдалик тангасини муомалага чиқаради.

Бош вазир, шунингдек, 8 та экиннинг 17 та янги ишлаб чиқарилган биофортификатсияланган навларини халққа бағишлайди.

Бош вазир Нарендра Моди Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилотининг 75 йиллиги муносабати билан 2020 йил 16 октябрда Ҳиндистоннинг Ташкилот билан узоқ йиллик муносабатларини ёдга олиш учун 75 рупия номиналдаги эсдалик тангасини муомалага чиқарди. Бош вазир, шунингдек, 8 та экиннинг 17 та янги ишлаб чиқарилган биофортификатсияланган навларини халққа бағишлайди.

Ушбу тадбир ҳукумат томонидан қишлоқ хўжалиги ва озиқлантиришга берилган энг юқори устуворликни белгилайди ва очлик ҳолатларини бутунлай йўқ қилишга қарор қилганлигидан далолат беради. Бунга қишлоқдаги болалар маркази (*Anganwadis*), қишлоқ хўжалиги билимлари маркази (*Krishi Vigyan Kendras*), мамлакат бўйлаб органик ва боғдорчилик миссиялари гувоҳ бўлади. Тадбирда қишлоқ хўжалиги вазири, молия вазири ва аёллар ва болаларни ривожлантириш вазири ҳам иштирок этади.

Ҳиндистон ва Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти

Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилотининг йўли аҳолининг заиф қатлами ва оммани иқтисодий ва озиқавий жиҳатдан мустаҳкамлашда тенгсиздир. Ҳиндистон Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти билан тарихий алоқаларга эга. Ҳиндистон давлат хизмати ходими доктор Бинай Ранжан Сен 1956-1967 йилларда ушбу ташкилотнинг бош директори бўлган. Унинг даврида 2020 йилда Нобел тинчлик мукофотига сазовор бўлган Бутунжаҳон озиқ-овқат дастури ташкил этилган. Ҳиндистоннинг 2016 йилдаги Халқаро дуккакли экинлар йили ва 2023 йилдаги Халқаро тариқ йили бўйича таклифлари ҳам Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти томонидан маъқулланди.

Очлик билан курашиш

Ҳиндистон бўй ўсиш тўхташини, тўйиб овқатланмаслик, камқонликни ва туғулганда кам вазнликни камайтириш учун 100 миллиондан зиёд одамни қамраб оладиган улкан Миллий Озиқлантириш (*POSHAN Abhiyaan*) Миссиясини бошлади. Тўйиб овқатланмаслик глобал муаммо бўлиб, икки миллиард одам микроэлемент етишмаслигидан азият чекмоқда. Болалар орасида ўлимнинг деярли 45% очлик билан боғлиқ. Шунга кўра, бу БМТнинг 17 та барқарор ривожланиш мақсадларидан биридир.

Халқаро устуворликка мувофиқ, темир, рух, калтсий, умумий оқсил микроэлементлари даражаси юқори бўлган озиқавий жиҳатдан бой экин турларини яратиш, юқори лизин ва триптофан, антосиянин, провитамин А билан оқсил сифатини кўтариш, олейк кислотасини ишлаб чиқариш ва озиқ-овқатга қарши омилларнинг даражасини камайтириш каби масалалар ҳукумат томонидан биринчи ўринга қўйилган. Ҳиндистон қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари кенгаши раҳбарлигидаги Миллий қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари тизими сўнгги беш йил ичида

53 та шундай нави яратди. 2014 йилгача фақат битта биофортификация қилинган нав мавжуд эди.

Ҳинд таомидан «Нутри» таомига ўтиш.

Бош вазир томонидан миллатга бағишланадиган янги ишлаб чиқарилган 8 та экиннинг 17 та биофортификацияланган навларининг озукавий қиймати 3,0 барабар ошади. CR Dhan 315 гуруч нави юқори синк даражасига эга; HI 1633 буғдой нави оқсил, темир ва рухга бой, HD 3298 оқсил ва темирга бой; DBW 303 ва DDW 48 буғдой оқсалига бой; «Ladhowal Quality Protein Maize Hybrid 1», «2» ва «3» лизин ва триптофанга бой; CFMV 1 ва 2 бармоқли буғдой калтсий, темир ва рухга бой; CLMV 1 майда буғдой темир ва рухга бой; «Pusa Mustard 32» таркибида кам миқдордаги эритик кислота; «Sri Neelima» ва DA 340 навлари таркибида рух, темир ва антосиянин миқдори юқори.

Ушбу навлар, бошқа озиқ-овқат таркибий қисмлари билан бир қаторда, оддий ҳинд таомини «нутри» таомига айлантиради. Ушбу навлар маҳаллий ва фермер хўжаликлари навлари ёрдамида этиштирилди. Юқори синкли гуруч Гаро тепаликларидан йиғилган маҳаллий Ассам гуручи ва Данг минтақасидаги Гужарат коллекциясидан олинган.

Ҳиндистон қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари кенгаши қишлоқ хўжалигини озиқланиш билан боғлайдиган оилавий фермерликни ривожлантириш учун озук моддаларига сезгир бўлган қишлоқ хўжалиги ресурслари ва инноватсион дастурини бошлади. Қишлоқ хўжалигини кенгайтириш маркази озиқ-овқат хавфсизлигини яхшилаш ва етарли миқдордаги макро ва микроэлементлар билан соғлом ва хилма-хил овқатланиш имкониятини таъминлаш учун экологик тоза қишлоқларни ва боғларнинг махсус моделларини ишлаб чиқади ва тарғиб қилади.

Табиий бойитилган озиқ-овқат таркибий қисмлари орқали Ҳиндистонни тўйиб овқатланмаслик ҳолатини камайтириш ва йўқ қилиш учун биологик бойитилган ўсимликларни этиштириш давлат озиқланиш дастурлари, қишлоқ болалар марказлари (*Anganwadis*) ва бошқалар билан боғлиқ равишда кенгайтирилади. Шунингдек, бу фермерларнинг даромадларини оширади ва тадбиркорликни ривожлантириш учун янги имкониятлар очади.

=====